

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 listopada 2019 r.

Pozycja 206

POSTANOWIENIE z dnia 17 lipca 2019 r. Sygn. akt Ts 170/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Z.C. w sprawie zgodności:

art. 73 ust. 4 ustawy z 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) w zakresie, w jakim dopuszcza odmowę wypłaty odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości w sytuacji wszczęcia postępowania o stwierdzenie nabycia z mocy prawa własności nieruchomości zajętej pod drogę, a zwłaszcza pod jej pobocze gruntowe, po upływie terminu, gdy stan faktyczny nie dawał podstaw żadnemu z właścicieli do snucia podejrzenia, iż jakkolwiek inny podmiot może sobie rościć prawa do części tej działki, z art. 21 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 listopada 2018 r. (data nadania), Z.C. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Pismem z 25 czerwca 2018 r. skarżący wystąpił do Prezydenta Miasta R. z wnioskiem zawierającym żądanie wykupienia części działki zajętej pod drogę publiczną, ewentualnie o wypłacenie odszkodowania za zajętą część nieruchomości, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.).

Prezydent Miasta R. wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej decyzją z 11 lipca 2018 r. (znak [...]) rozstrzygnął o odmowie ustalenia i wypłaty odszkodowania na rzecz skarżącego za nieruchomość zajęta pod drogę publiczną. W uzasadnieniu wskazano, że w sprawie nie została spełniona przesłanka terminowego złożenia wniosku, gdyż strona złożyła wniosek zawierający żądanie ustalenia i wypłaty odszkodowania po upływie terminu wyznaczonego w przepisie art. 73 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872),

wobec czego jej roszczenie o odszkodowanie wygasło. Skarżący od powyższej decyzji złożył odwołanie w przepisany terminie. Wojewoda decyzją z 27 sierpnia 2018 r. ([...]) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję, która została doręczona skarżącemu 31 sierpnia 2018 r.

Skarżący oświadczył, że decyzja jest ostateczna i nie został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, może wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Z powyższej normy wynikają dwa podstawowe warunki wniesienia skargi konstytucyjnej. Pierwszym z nich jest wymaganie, by sąd wydał orzeczenie na podstawie przepisu, którego konstytucyjność kwestionuje skarżący. Drugim warunkiem wynikającym z art. 79 ust. 1 Konstytucji jest ostateczny charakter rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie skarżącego. Ten wymóg jest rozwinięty w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, który stanowi o „wyczerpaniu drogi prawnej”, a jako datę początkową biegu trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi wskazuje doręczenie skarżącemu „prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia”.

Analizowanej skardze należało odmówić nadania dalszego biegu, ponieważ nie spełnia ona wskazanych przesłanek.

Skarżący zakwestionował art. 73 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) w brzmieniu: „Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, będzie ustalane i wypłacane według zasad i trybu określonych w przepisach o odszkodowaniach za wywłaszczone nieruchomości, na wniosek właściciela nieruchomości złożony w okresie od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2005 r. Po upływie tego okresu roszczenie wygasa”. Jako ostateczne orzeczenie skarżący wskazał decyzję Wojewody z 27 sierpnia 2018 r., utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję o odmowie ustalenia i wypłaty odszkodowania na rzecz skarżącego za nieruchomość zajętą pod drogę publiczną.

Tymczasem orzeczeniem, które skarżący wskazuje jako ostateczne orzeczenie o jego wolnościach i prawach, jest decyzja organu administracyjnego. Bezsporne jest, że w drodze dwuinstancyjnego postępowania zapada ostateczna decyzja organu administracyjnego. Nie oznacza to jednak, że jest to decyzja ostateczna w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Wydanie tej decyzji nie jest także równoznaczne z wyczerpaniem drogi prawnej. Ostateczne decyzje zapadłe w trybie administracyjnym powinny być także, przed wniesieniem skargi konstytucyjnej, przedmiotem postępowania sądowego. Przesłanką dopuszczalności wniesienia skargi do sądu administracyjnego jest wyczerpanie wszystkich środków przysługujących stronie w toku instancji przewidzianych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.).

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że z punktu widzenia przesłanek dopuszczalności wystąpienia ze skargą konstytucyjną, na skarżącym ciąży obowiązek doprowadzenia w indywidualnej sprawie do wydania prawomocnego wyroku sądowego. W przypadku postępowania administracyjnego wiąże się to z koniecznością skierowania skargi na decyzję administracyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA) i uzyskania tą drogą prawomocnego wyroku tegoż sądu. Wyłącznie orzeczenie NSA rozumiane jest jako „ostateczne rozstrzygnięcie” w ujęciu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał stwierdza, że wskazana przez skarżącego decyzja administracyjna nie jest ostatecznym rozstrzygnięciem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Wniesiona skarga konstytucyjna nie spełnia podstawowych przesłanek określonych w art. 53 ust. 1 pkt 1, art. 53 ust. 2 pkt 1 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Wskazana okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W związku z powyższym, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.